

ประโยค ป.ธ. ๔
แปล มคอเป็นไทย
สอบ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

๑. ตั้ สุตฺวา สฎฺฐิจิยา ภิกฺขุณฺโณ นามกาโย สนฺตตฺโต นามกาเย สนฺตตฺเต กรชกาโย สนฺตตฺโต ตสฺมี สนฺตตฺเต นิธานคตฺม อญฺหํ โลหิตํ มฺขโต อุกฺคณฺธิฯ เต กิร ปาราชิกมาปฺนฺนาฯ สฎฺฐี ภิกฺขุ ทุกฺกรํ พุทฺธสาสเน ยาวชีวํ ปริปุณฺณํ ปริสุทฺธํ พุรหฺมจริยํ จริตฺตุนฺติ วิพฺภมฺมีสุฯ เต กิร ขุทฺทานุขุทฺทสิกฺขาปทานิ มทฺทนฺตา วิจรีสุฯ สฎฺฐี ภิกฺขุ สตฺถุเทสฺนาภิมุขํ ฌาณํ เปเสตฺวา สห ปฏฺิสมฺภิทาหิ อรหฺตฺตํ ปตฺตฺตาฯ เต กิร ปริสุทฺธสีลา อหฺลฺสุฯ อิจฺเจสา เทสฺนา อิมํสํ ติณฺณนฺนฺมปิ สผลา ชาตาฯ อรหฺตฺตปฺตฺตฺตํ ตาว สผลา โหตุ อิตเรสํ กถํ สผลาติฯ เต หิ ยทิ อิมํ เทสนํ น สุณฺเยยฺม ปมตฺตฺตา หุตฺวา จานํ ชหิตฺตํ น สกฺกฺเณยฺยุนฺติ ตโต เนสํ ตํ ปาปํ วทฺธมฺมานํ อปาเยเสวว สํสีทาเปยฺย อิมนฺตุ เทสนํ สุตฺวา ชาตสํเวกา จานํ ชหิตฺวา สามเณรภูมฺมียํ จิตฺตา ทสฺสีลํ ปุเรตฺวา โยนิโสมนสฺติการํ ยุตฺตปฺยุตฺตฺตา เกจิ เทเวสุ นิพฺพตฺตา เอวํ ปาราชิกาปฺนฺนํ สผลา อโหสิฯ อิตเรปิ ยทิ อิมํ น สุณฺเยยฺม กจฺจนฺเต กจฺจนฺเต กาเล สงฺฆาติเสสํปิ ปาราชิกํปิ อาปชฺเชยฺย อิมนฺตุ สุตฺวา อโห สลฺเลขิตํ พุทฺธสาสนํ น สกฺกา อมฺเหหิ ยาวชีวํ อิมํ ปฏฺิปตฺตี ปุเรตฺตํ วิพฺภมิตฺวา อุปาสกธมฺมํ ปุเรตฺวา ทุกฺขโต มุจฺจิสฺสามาติ วิพฺภมิตฺวา สรณฺตตฺตยปฺนฺจสีเลสุ ปตฺติฏฺจาย อุปาสกธมฺมํ ปุเรตฺวา เกจิ โสตาปฺนฺนา เกจิ สกทาคามิโน เกจิ อนาคามิโน เกจิ เทเวสุ นิพฺพตฺตา เอวณฺเตสมฺปิ สผลา วาติ เอกนิปาตงฺคฺคฺตเร จูพฺจฺฉราสงฺฆมาตฺตฺตฺต- วณฺณนํ โยฯ

๒. จตุปปริสทุทธิสี่ลั วา อนาคตวิวินโยฯ โส ยถา ตตถ ปตัญญา
 อรหตตัม ปาปุณณติ เอวํ สิกขณฺเตน สุตฺติกฺขิตโต โลกียโลกุตฺตรสุขาธิคฺคณฺเตโต
 มงฺคณฺตติ เวทิตพฺโพฯ ตตถ ปาฎิโมกฺขสํวรสี่ลั กณฺจि อापตฺตี อนาปชฺชนตฺตสฺส
 วิสุชฺชตติ เตเนตํ สุตฺติกฺขิตํ นาม โหติฯ ตํ โลกุตฺตรสุขมฺปิ อาวหติ
 ปธานิยตฺตเถรตฺส สี่ลั วियฯ

อิทํ อุกกฏฺจวเสน วุตฺตํฯ ยสฺมา ปน รูปิยสิกฺขาปทวณฺณนาทิสฺสุ
 เทสฺนาสุทฺธิ นาม ปาฎิโมกฺขสํวรสี่ลั ตณฺหิ เทสฺนาย สุชฺชณฺโต เทสฺนาสุทฺธิติ
 วุจฺจตฺติ วุตฺตํ สุชฺชตติ เอตายาติ สุทฺธิ ยถาธมฺมํ เทสฺนา ว สุทฺธิ
 เทสฺนาสุทฺธิฯ วุฏฺจานตฺตสฺสปี เจตถ เทสฺนายนฺนเว สงฺคโห ทฏฺจพฺโพฯ
 มุลาปตฺตนิํ ปน อภิกฺขตฺตปฏฺิณฺณวเสน เทสฺนาติ ตณฺหิฏฺิกายํ วิสุทฺธิมคฺค-
 ฎฺิกายณฺจ เอตถ เทสฺนาคหณฺณ วุฏฺจานปี ฉินฺนํมุลานํ อภิกฺขตฺตปฏฺิณฺณวปี
 สงฺคหิตาฯ ฉินฺนํมุลานปี หิ ปาราชิกาปตฺติวุฏฺจापเนน เหมจฺจา ปริรกฺขิตํ
 ภิกฺขุสี่ลั วิสุทฺธิ นาม โหติ เตเน เตสํ มคฺคปฏฺิลาโกปี สมฺปชฺชตฺติ
 นวฎฺิกายํ ตสฺมา อนาปชฺชิตฺวา เทสฺนาทินา วุฏฺจหโต สี่ลัปี สุขาวหํ โหติ
 สฺฐมฺมตฺตเถรตฺส วिय สี่ลัฯ

โส กิร จิตฺตคหปตี ติลสงฺคฺคติกวาทน ชุํเสตฺวา สตฺถุ สนฺตีกํ
 คนฺตฺวา สตฺถุ โอวาทํ กเหตุวา ปจฺจาคนฺตฺวา จิตฺตคหปตีสฺส จกฺขุเปเถ
 อापตฺตี เทเสตฺวา ตํ ขมาเปตฺวา ตตฺเถว อมฺพาฎฺฐการาเม วิหรนฺโต
 กติปาเหเนว สห ปฏฺิสมฺภิทาหิ อรหตตัม ปาปุณฺณิฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๔

แปล มครเป็นไทย

๑. นัยอันมาในอรรถกถาจุฬารัตนสังฆาทสฺส ในเอกนิบาต อังกุตตรนิกายว่า เพราะได้สดับอัครกถาขันธโรปมสูตรนั้น นามกาย ของภิกษุ ๖๐ รูป ร่ำร้อนแล้ว เมื่อนามกายร่ำร้อนแล้ว กรชกาย ก็ร่ำร้อน เมื่อกรชกายนั้น ร่ำร้อนแล้ว โลहितอุณเป็นลิม ก็พลุ่งออกมาจากปาก ฯ นัยว่า ภิกษุเหล่านั้น ต้องอาบัติปาราชิกแล้ว ฯ ภิกษุ ๖๐ รูป คิดว่า การประพฤติพรหมจรรย์ ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ จนตลอดชีวิต ในพระพุทธศาสนา ทำได้ยาก ดังนี้แล้ว พากันสึก ฯ นัยว่า ภิกษุเหล่านั้น ประพฤติข้ายีสึกขาบทเล็กๆ น้อย ๆ ฯ ภิกษุ ๖๐ รูป ส่งญาณไปมุงตรงเทศนาของพระบรมศาสดา บรรลุพระอรหัตพร้อม กับปฏิสัมภิทาทั้งหลายแล้ว ฯ นัยว่า ภิกษุเหล่านั้น ได้เป็นผู้มีศีลบริสุทธิ์แล้ว ฯ เทศนากัณฑ์นี้ เกิดมีผลแก่ภิกษุ ๓ เหล่านี้ ด้วยประการฉะนี้ ฯ ถาว่า เทศนากัณฑ์นี้ มีผลแก่เหล่าภิกษุผู้บรรลุพระอรหัต จงยกไว้ก่อน ที่มีผลแก่เหล่าภิกษุ นอกนี้อย่างไร ฯ ตอบว่า เพราะว่า ภิกษุเหล่านั้น ถ้าไม่ฟังได้สดับเทศนากัณฑ์นี้ ไชริ์ ฟังเป็นผู้ประมาท ไม่อาจจะละฐานะได้ เพราะเหตุฉะนี้ นั้น บาปนั้นของ ภิกษุเหล่านั้น พอกพูนขึ้น จะฟังให้จมในอบายถ่ายเดียว แต่ภิกษุเหล่านั้น สดับเทศนากัณฑ์นี้แล้ว เกิดความสลัดใจ ละฐานะแล้วดำรงอยู่ในภูมิของสามเณร บำเพ็ญศีล ๑๐ ประกอบชวนชายในโยนิโสมนสิการ บางเหล่าได้บังเกิด ในหมู่เทพ เทศนากัณฑ์(นี้) ได้มีผล แม้แก่เหล่าภิกษุผู้ต้องอาบัติปาราชิกแล้ว ด้วยประการฉะนี้ ฯ แม้เหล่าภิกษุ นอกนี้ ถ้าไม่ฟังสดับเทศนากัณฑ์นี้ ไชริ์ เมื่อกาล ล่วงไป ๆ จะฟังต้องอาบัติสังฆาทิเสสบ้าง ปาราชิกบ้าง แต่ภิกษุเหล่านี้ สดับเทศนากัณฑ์นี้แล้ว คิดว่า โอ ! พระพุทธศาสนา ชัดเกล้าจริง เราทั้งหลาย ไม่สามารถเพื่อบำเพ็ญข้อปฏิบัตินี้ให้บริบูรณ์ตลอดชีวิตได้ เราทั้งหลาย จักสึก แล้วบำเพ็ญอุปาสกธรรม พ้นจากทุกข์ได้ ดังนี้แล้ว สึกไป ตั้งอยู่ในตรัยสระณะ และเบญจศีล บำเพ็ญอุปาสกธรรม บางเหล่าได้เป็นพระโสดาบัน บางเหล่าเป็น

พระสกทาคามี บางเหล่าเป็นพระอนาคามี บางเหล่าบังเกิดในหมู่เทพ
 เทศนากัณฐ์นี้ ได้มีผลนั้นเทียว แม้แก่ภิกษุเหล่านั้น ด้วยประการฉะนี้๑

๒ อีกอย่างหนึ่ง จตุปารีสุทธิศีล ชื่อว่า อนาคาริยวินัย ฯ อนาคาริย-
 วินัยนั้น อันภิกษุผู้ศึกษาอยู่ โดยประการที่ตนตั้งอยู่ในจตุปารีสุทธิศีลนั้นแล้ว
 บรรลุพระอรหัต ศึกษาคิแล้ว ฟังทราบว่าเป็นมงคล เพราะเป็นเหตุบรรลุสุข
 อันเป็นโลกิยะและโลกุตตระ ฯ ในจตุปารีสุทธิศีลนั้น ปาฏิโมกขสังวรศีล
 ย่อมบริสุทธิ เมื่อภิกษุไม่ต้องอาบัติอะไร ๆ ปาฏิโมกขสังวรศีลนั้น ย่อมชื่อว่า
 อันภิกษุผู้ไม่ต้องอาบัตินั้น ศึกษาคิแล้ว ฯ ปาฏิโมกขสังวรศีลนั้น ย่อมนำมา
 แม้ซึ่งสุขอันเป็นโลกุตตระ คุจศีลของพระปธานิยเถระ ฉะนั้น ฯ

คำนี้ข้าพเจ้ากล่าวไว้ ด้วยสามารถปาฏิโมกขสังวรศีล ชั้นสูงสุด ฯ
 ก็เพราะในอรรถกถาทั้งหลายมีอรรถกถารูปยสิกขาบทเป็นต้น(ในการพรรณนา
 ความแห่งรูปยสิกขาบทเป็นต้น) พระอรรถกถาจารย์กล่าวว่า ปาฏิโมกขสังวร-
 ศีล ชื่อว่าเทศนาสุทธิ จริงอยู่ ปาฏิโมกขสังวรศีลนั้น ท่านเรียกว่าเทศนาสุทธิ
 เพราะบริสุทธิได้ด้วยการแสดง ในฎีการูปยสิกขาบทเป็นต้นนั้น และในฎีกา
 ปกรณ์วิเสตวิสุทธิมรรค พระฎีกาจารย์กล่าวว่า ศีลย่อมบริสุทธิได้ ด้วยคุณชาติ
 นั้น เหตุฉะนั้น คุณชาตินั้น จึงชื่อว่าเป็นเครื่องบริสุทธิ คุณชาติเป็นเครื่องบริสุทธิคือ
 การแสดงตามธรรม ชื่อว่าเทศนาสุทธิ ฯ อนึ่ง ในคำว่า เทศนาสุทธิ นี้ บัณฑิต
 พึงเห็นการสงเคราะห์แม้ภูฐานวิธีด้วยเทศนาวิธี โดยแท้ ฯ ส่วนการแสดง
 อาบัติอันเป็นมูล ท่านสงเคราะห์ ด้วยสามารถปญฺญญาว่าไม่เป็นภิกษุ ในฎีกา
 ใหม่ พระฎีกาจารย์กล่าวว่า การอยู่กรรมก็ดี การปญฺญญาว่าไม่เป็นภิกษุ
 ของภิกษุผู้มีมูลอันขาดแล้วก็ดี ท่านสงเคราะห์เข้า ด้วยเทศนาศัพท์ ในคำว่า
 เทศนาสุทธิ นี้ ฯ ด้วยว่า ศีลของภิกษุ แม้อันภิกษุผู้มีมูลขาดแล้ว กำหนดรักษา
 อย่างต่ำ ด้วยการให้ออกจากอาบัติปาราชิก ย่อมชื่อว่าเป็นศีลบริสุทธิได้
 แม้การกลับได้มรรค ก็ย่อมสำเร็จแก่ภิกษุเหล่านั้น ด้วยศีลอันบริสุทธินั้น
 ดังนี้ ฉะนั้น แม้ศีลของภิกษุผู้ต้องอาบัติแล้วออก (จากอาบัติ) ด้วยเทศนาวิธี
 เป็นต้น ก็ย่อมนำสุขมาให้ คุจศีลของพระสุธรรมเถระ ฉะนั้น ฯ

ตั้งได้สดับมา พระสุธรรมเถระนั้น คำท่านจิตตคฤหบดีด้วยวาตะว่า
ขนมแดงา แล้วไปสำนักของพระบรมศาสดา รับโอวาทของพระบรมศาสดา
แล้ว กลับมาแสดงอาบัติในที่ที่ท่านจิตตคฤหบดีมองเห็น ขอโทษจิตตคฤหบดี
นั้นแล้วอยู่ในอัมพกาฬาราม ในราวป่ามัจฉิกาสนั่นนั้นนั่นแล โดย ๒-๓ วัน
เท่านั้น ก็บรรลุพระอรหัตพร้อมด้วยปฏิบัติสัมภทาทั้งหลาย ฯ
